

Bevarandeplan för Natura 2000-området Dikasjön



Foto: Jonas Grahn

Fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-05
Namn och områdeskod: Dikasjön, SE0810374
Kommun: Vilhelmina
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Frivillig avsättning av markägaren
Markägare: Svenska kyrkan
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Area: 4,8 ha

Karta

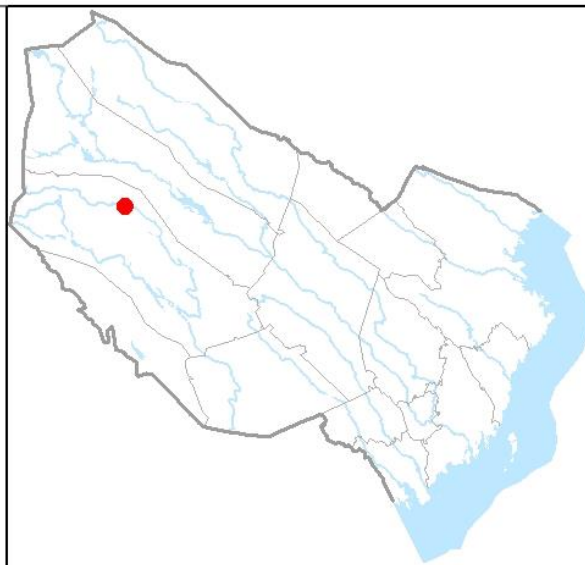
Dikasjön
Områdeskod: SE0810374
Kommun: Vilhelmina
Area: 4,8 ha



Länsstyrelsen
Västerbotten



Gräns för Natura 2000-området



0 0,25 0,5
Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

7140 Öppna mossar och kärr	1,0 ha
7230 Rikkärr	0,5 ha
9010 Taiga	2,5 ha
91D0 Skogsbevuxen myr	0,5 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1013 Kalkkärrsgrynsnäcka
1948 Skogsrör

Beskrivning av området

Området ligger i en sydvästsluttning vid Dikasjöns norra strand, ca 5 km sydväst om Dikanäs samhälle. Centralt i området finns ett rikkärr med bl.a. kung Karls spira, fjällskära, björnbrodd, tätört och kärrspira. I denna rikkärrsmiljö lever även kalkkärrsgrynsnäcka som är mycket sällsynt. I utkanten av området har man även hittat jämtlandsmaskros som är mycket ovanlig. Skogarna består i huvudsak av äldre granskog som bitvis är betespåverkad. I mindre utsträckning finns skogsbevuxna myrfläckar.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Rikkärret med förekomst av kalkkärrsgrynsnäcka samt granskogen med skogsrör. Även förekomsten av jämtlandsmaskros är ett viktigt bevarandevärde.

Prioriterade åtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella.

Beskrivning av utpekade naturtyper*7140 Öppna mossar och kärr*

Naturtypen öppna mossar och kärr är brett definierad och inkluderar mossar och kärr som är plana, svagt välvda, eller sluttande. De ska vara öppna eller glest trädbevuxna och inte ha mer än 30 % kron-
täckning. I området ligger myrarna strandnära och är delvis översvänningspåverkade.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypens tillstånd beror dock i detta fall på regleringen i sjön, och riskerar att torkas ut eller översvämmas om för lite eller för mycket vatten tappas.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning eller exploatering. Myrarnas struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska vara 1,0 hektar.

7230 Rikkärr

Som rikkärr klassas minerotrofa myrar och rika källmiljöer där ständig tillförsel av baskatjonrikt vatten från omgivningen sker. pH-värdet i myren är vanligen 6 eller högre. Här finns en speciell flora och fauna som varierar med t.ex. krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden. I Dikasjön är rikkärret strandnära och delvis översvänningspåverkat.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Dikasjön är dock påverkad av vattenreglering och har inte en helt naturlig hydrologi. Hur mycket vattenregleringen påverkar områdets bevarandevärden är inte känt.

Bevarandemål

Hydrologin och hydrokemin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning, körskador, exploatering eller försurning. Kärrrets struktur och funktion ska vara intakt. Kalkkärrsgrynsnäckan, brunmossor och typiska växter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska vara 0,5 hektar.

9010 Taiga

Som taiga räknas skog med relativt liten påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar, och att död ved finns i sådana mängder att arter och processer typiska för naturskogar kan finnas och fortgå. I Dikasjön utgörs taigan av betespåverkad granskog.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Skogen är svagt eller måttligt påverkad av skogsbruk och naturvärdena kommer att utvecklas ytterligare över tid.

Bevarandemål

Naturtypen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer och träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas. Död ved ska finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. Skogsrör och typiska arter ska finnas. Arealen ska vara 2,5 hektar.

91D0 Skogsbevuxen myr

Naturtypen förekommer på fuktiga–blöta myrar med högt liggande grundvattenyta. Krontäckningen är minst 30 %. De skogsbevuxna myrarna i Dikasjön är relativt fattiga, och här växer både gran, tall och björk.

Bevarandetillstånd idag

Inga diken finns och tillståndet bedöms därför vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och hydrokemi utan påverkan från t.ex. dikningar eller körskador. Det ska finnas träd i olika åldrar och dimensioner och med inslag av död ved. Skogen ska präglas av naturlig dynamik utan påverkan från skogsbruk. Arealen ska vara 0,5 hektar.

Beskrivning av utpekade arter*1013 Kalkkärrsgrynsnäcka*

Kalkkärrsgrynsnäckan lever i öppna rikkärr och den viktigaste miljön för arten är extremrikkärr. Arten förekommer även i kalkfuktängar och sällsynt i rikare stråk i mosselaggar och i gles sumpskog.

Bevarandetillstånd idag

Artens populationsstorlek är svår att övervaka, men den bör ha ett gynnsamt tillstånd så länge en god hydrologi upprätthålls och kärret inte växer igen.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska förbli gynnsam, med mossrika och ständigt fuktiga partier, gärna där det finns tuvor av axag eller lågväxta starr.

1948 Skogsrör

Skogsrör förekommer främst i fuktig barr- och blandskog med högrörtsvegetation, men också i vägkanter, på hyggen och liknande. Den växer ofta utmed bäckar i raviner och i skogssluttningar, men även på plan mark där underlaget är näringsrikt och kalkhaltigt.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska förbli gynnsam, fri från skogsbruk och störningar i hydrologin.

Hotbild

Oförsiktiga restaureringar av väg diket längs vägen till Kittelfjäll skulle kunna påverka hydrologin i området. Speciellt om avvattnande diken leds ner mot området.

Avverkning eller andra skogsbruksåtgärder inom området, även om det endast rör sig om en enkel kraftledningsgata, skulle kunna öka kanteffekter från vägen ner mot den gamla granskogen.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka områdets värden innefattar terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödning. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser, speciellt för ett så pass litet område som Dikasjön.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Dikasjön är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Området är också frivilligt avsatt av markägaren Svenska Kyrkan, vilket innebär att inget skogsbruk får förekomma här.

Kalkärsgrynsnäckan ingår i Åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr. Dessutom är skogsrör fridlyst enligt miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Ingen skötsel är i dagsläget aktuell. Området ska få utvecklas under naturliga förhållanden och processer. Om rikkärret börjar växa igen kan försiktigt skötsel med t.ex. röjning och bortforsling av småträd medges.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.